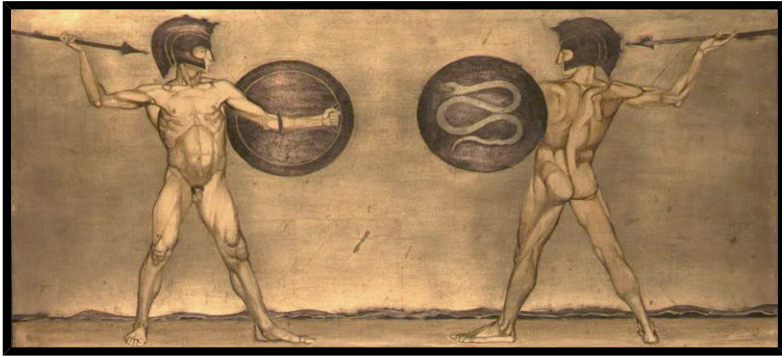

- *Homo modernus* -

Marek Rostkowski

Το πορτραίτο του σύγχρονου ανθρώπου
σύμφωνα με τον Evola και τον Dávila

- Ο Ι Ν Ι Α Δ Ε Σ -

2016

- *Homo modernus* -

Το πορτραίτο του σύγχρονου ανθρώπου
σύμφωνα με τον Enoia και τον Dávila

του *Marek Rostkowski*

Συλλογική εργασία.

Ιωάννινα, 2016

Homo modernus

Το πορτραίτο του σύγχρονου ανθρώπου
σύμφωνα με τον Evola και τον Dávila

Ο μοντερνισμός στα έργα του Ιταλού παραδοσιοκράτη Julius Evola και του Κολομβιανού αναχρονιστή Nicolás Gómez Dávila είναι συνώνυμο με την ενσάρκωση του κακού, με την αντίθεση στην Πραγματικότητα, με τη διάλυση της Ύπαρξης, με την αντίδραση ενάντια στην Παράδοση και το θεϊκό στοιχείο. Είναι αντίθετος, επομένως, με την Αλήθεια, το Καλό και την Ομορφιά. Είναι ενάντια σε ό,τι είναι ουσιώδες, υψηλό και ευγενές. Αυτό αφορά σχεδόν κάθε έκφραση της σύγχρονης ζωής. Ακόμη και η εμφάνιση του σύγχρονου κόσμου ήταν θέμα απαξίωσης. Στο συγκεκριμένο κείμενο θα επικεντρωθούμε στην παρουσίαση της απεικόνισης του τέκνου του μοντερνισμού, αλλά και στην κινητήρια δύναμή

του, τον σύγχρονο δηλαδή άνθρωπο, όπως αυτός περιγράφεται από τους ανωτέρω στοχαστές.

Η παρατηρούμενη κρίση καθώς και τα βαθύτερα αίτια της, έχουν προσδιοριστεί στα έργα όσων ανήκουν στον κύκλο της Παράδοσης, με την γενικότερη έννοια της λέξης και όχι με την οικονομική, την κοινωνική ή την πολιτική – έννοιες που αποτελούν, σε αντίθεση με τους απολογητές της αριστεράς, μόνο αποτελέσματα του σύγχρονου κόσμου – αλλά με την πνευματική και τη θρησκευτική έννοια. Ένα πρωτοφανές σχίσμα έλαβε χώρα στην εσωτερική διάσταση του ανθρώπου, ένα ανεπανόρθωτο πλήγμα στη συγκρότησή του, γεγονός που επηρέασε ταυτόχρονα και τον κόσμο μέσα στον οποίο βρίσκεται. Το σχίσμα αυτό συνίσταται στην απομάκρυνση, στην σταδιακή εκτροπή και τελικώς στην απάρνηση της εξουσίας, της σπουδαιότητας, ακόμη και της ίδιας της υπόστασης μιας ανώτερης θείκης Πραγματικότητας, που υπερβαίνει την κατάσταση της ανθρωπίνης ύπαρξης.

Πολλοί στοχαστές, θεωρούν τον σύνδεσμο αυτό με την μεταφυσική Πραγματικότητα, την γνώση του απόλυτου, την θρησκευτικότητα όχι απλώς ως την σημαντικότερη πλευρά της ζωής του ανθρώπου αλλά ως την ίδια του την ουσία, καθορίζοντας τις αρχές της ύπαρξής του. Ο Ενολα αναφέρει πως «*η απλή φυσική ύπαρξη, ή 'το να ζεις', είναι ανούσια εκτός και αν προσεγγίζει τον ανώτερο κόσμο, αυτό που είναι κάτι 'περισσότερο του ζην', και εκτός αν η υψηλότερη φιλοδοξία του ατόμου συνίσταται στην συμμετοχή του στο*

υπερκόσμιο και στην απόκτηση μιας ενεργής και τελικής απελευθέρωσης από τα δεσμά της ανθρώπινης κατάστασης»¹.

Στους παραδοσιακούς πολιτισμούς κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα προέρχεται από αρχές², κάθε ανθρώπινη ενέργεια την διακατέχει ένας ιερός χαρακτήρας³. Μια άβυσσος λοιπόν χωρίζει τον σύγχρονο άνθρωπο από τον άνθρωπο της Παράδοσης, γεγονός που στην πραγματικότητα συμβαδίζει με το μοτίβο της ιερής επιστήμης, για παράδειγμα με τον νόμο της ιστορικής αντεξέλιξης, σύμφωνα με τον οποίο ο κόσμος μαζί με τον άνθρωπο, καθώς ο χρόνος περνάει, απομακρύνονται από την πηγή, από την Πρωταρχή, από τον Παράδεισο με άλλα λόγια, από αυτό που υπήρχε τότε⁴. Ο Ιταλός αριστοκράτης δίνει έμφαση στο γεγονός ότι η διαφορά δεν έγκειται απόλυτα στην διαφοροποίηση της νοοτροπίας ή στον τύπο του πολιτισμού, αντιθέτως, «*αφορά τις βιωματικές δυνατότητες που υπάρχουν για τον καθένα και τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται ο φυσικός κόσμος σύμφωνα με τις κατηγορίες της αντίληψης και την θεμελιώδη σχέση μεταξύ*

1 Evola J., *Revolt Against the Modern World*, (Rochester VT: Inner Traditions 1995)

2 Guénon R., *The Reign of Quantity and the Signs of the Times*, (Hillsdale NY: Sophia Perennis 2001), p. 56.

3 Guénon R., *Initiation and Spiritual Realization*, (Hillsdale NY: Sophia Perennis 2001), p. 58.

4 Evola J., *The Doctrine of Awakening. The Attainment of Self-Mastery According to the Earliest Buddhist Texts*, (Rochester VT: Inner Traditions 1996), p. 238-239.

του Εγώ και του μη-Εγώ»⁵. Ο Mircea Eliade ισχυρίζεται πως μέχρι την Αναγέννηση ο άνθρωπος θεωρούσε ότι ο εαυτός του ήταν στενά συνδεδεμένος με τον κόσμο⁶. Εν τω μεταξύ, αυτά και άλλα παρόμοια θέματα φαίνονται προς τον *homo modernus*, όχι μόνο ξένα, αλλά ακατάληπτα, καθώς έχει απομακρυνθεί τόσο πολύ από τον κόσμο της πνευματικότητας, ώστε όταν συναντά κάποια πτυχή της έρχεται αντιμέτωπος με την έλλειψη οποιουδήποτε σημείου αναφοράς, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να κατανοήσει οτιδήποτε σχετικό.⁷ Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με τον Frithjof Schuon, «*η σύγχρονη επιστήμη δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί παρά μόνο ως αποτέλεσμα της λήθης του Θεού και των καθηκόντων μας απέναντί στον Θεό και απέναντι προς του εαυτούς μας*»⁸. Έχοντας ξεχάσει πως «είναι προτιμότερο να βρισκουμε καταφύγιο στον Κύριο παρά να έχουμε εμπιστοσύνη στους θνητούς»⁹, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει θέσει στο κέντρο του σύμπαντος τον εαυτό του και τη λογική του. Στη θέση της θεοφανείας, εμφανίσθηκε η βογελιανή *εγωφάνεια*¹⁰. Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει υποβιάσει την σημασία της

5 *Id.*, *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 143

6 Eliade M., *Moje życie. Fragmenty dziennika 1941-1985*, (Warszawa: Wydawnictwo KR, 2001), p. 89

7 Evola J., *The Doctrine...*, *op. cit.*, p. 203

8 Schuon F., *Esoterism as Principle and as Way*, (Bedfont: Perennial Books Ltd, 1990), p. 193.

9 Ps, 118, 8.

10 Wielomski A., „Historia filozofii w ujęciu Erica Voegelina”, in *id*, *Konserwatyzm między Atenami a Jerozolimą. Szkice post-awerroistyczne*, (Warszawa: Fijor Publishing 2009), p. 197 i 199.

υπερβατικότητας τόσο ώστε «*έχασε την ψυχή του και τώρα είναι απλώς το άθροισμα των συμπεριφορών του*»¹¹, όπως αναφέρει ο ερμηίτης της Μπογκοτά.

Το ανθρώπινο, με την αποσύνδεση της λογικής από την αρχή της, προκάλεσε στον εαυτό του μία από τις μεγαλύτερες δυστυχίες¹². Έχοντας χάσει το όργανο το οποίο τον συγκεντρώνει στην υπερβατικότητα, ο σύγχρονος άνθρωπος στερείται της εσωτερικής ζωής, και το μόνο που κατέχει πλέον είναι οι εσωτερικές συγκρούσεις¹³. Απορρίπτοντας την ιερή διάσταση της πραγματικότητας, σύμφωνα με κάποιους απελευθέρωσε τον εαυτό του από μία δεισιδαιμονία, και σύμφωνα με κάποιους άλλους, αρνήθηκε την ανθρώπινη φύση του: «*μόλις το άτομο άρχισε να περιπλανιέται πέρα από τον εαυτό του, έχασε, εκτός από την έννοια του κέντρου, τη σταθερότητα και την εσωτερική επάρκεια, την αίσθηση του*

11 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, (Santafé de Bogotá 1992). Σε μία άλλη συλλογή του, ο Κολομβιανός αναφέρει το ίδιο πράγμα με μεγαλύτερη έμφαση: "Τόσο οι δαίμονες όσο και οι άγγελοι είναι απογοητευμένοι με το να στέκονται στο νεκροκρέβατο του σύγχρονου ανθρώπου: φανερώνονται μόνο στα ίχνη της ψυχής που έχει εξαφανιστεί εδώ και καιρό". Id., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

Η ανθρώπινη κατάσταση υποβλήθηκε σε τόσο σημαντική υποβάθμιση όπου "όποιος ζει στο σύγχρονο κόσμο, δεν έχει τόσες δυσκολίες στην πίστη της αθανασίας της ψυχής, όπως στην ίδια την ύπαρξή του".. Ibid., p. 69.

12 Cf. Nasr S. H., "The Nature of Man", in *The Essential Seyyed Hossein Nasr*, W. C. Chittick (ed), (Bloomington IN: World Wisdom, 2007), p. 68.

13 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

τι αποτελεί πραγματικά την αξία της ατομικότητας»¹⁴. Ο συγγραφέας του έργου «Εξέγερση ενάντια στον σύγχρονο κόσμο», συγκρίνει την κατάσταση αυτή του ατόμου με μία βολή τόξου μέσα στη νύχτα¹⁵. Ο *homo modernus* δείχνει χαμένος: δίχως θεμελιώδες σημείο αναφοράς, περιπλανάται μέσα στο σκοτάδι προσπαθώντας να βρει αυτό που έχει χάσει. Ακόμη και ο Carl Gustav Jung ισχυρίζεται πως «ο σύγχρονος άνθρωπος έχει χάσει όλη τη μεταφυσική ανησυχία του μεσαιωνικού του αδελφού, και την αντικατέστησε με τα ιδανικά της υλικής ασφάλειας, τη γενική ευημερία και ανθρωπιά»¹⁶. Εάν ο σύγχρονος άνθρωπος συμπεριλαμβάνει στην οπτική του μια θρησκευτική έννοια, στην πραγματικότητα αυτή είναι αντιθρησκευτική, δεδομένου ότι - όπως ισχυρίζεται ο Gómez - «ο σύγχρονος άνθρωπος επιδιώκει πάνω απ' όλα μία θρησκεία που θα απαρνηθεί τη θεία χάρη»¹⁷. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Mircea Eliade, τον Ρουμάνο ειδικό στις θρησκευτικές σπουδές, άθρησκη κοινωνία δεν υπάρχει και ο σύγχρονος άνθρωπος έκρυψε τη θρησκευτική εμπειρία πίσω από τη μάσκα του υλισμού¹⁸. Μία θρησκεία χωρίς την υπερβατική της διάσταση, χωρίς την αγιαστική,

14 Evola J., *Heathen Imperialism*, (s.l.: Thompkins & Cariou, 2007), p. 108.

15 *Id.*, *The Doctrine...*, *op. cit.*, p. 43.

16 Jung C. G., *Modern Man in Search of a Soul*, (San Diego - New York - London: A Harvest Book - Harcourt, Inc, 1933, p. 204. The footnote in: Quinn, Jr., W. W., *The Only Tradition*, (New York NY: State University of New York Press, 1997), p. 277.

17 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

18 Eliade M., *Journal II. 1957-1969*, (Chicago-London: The University of Chicago Press, 1989), p. 165; *id. Journal III. 1970-1978*, (Chicago-London: The University of Chicago Press, 1989), p. 149.

προερχόμενη εκ των άνωθεν δύναμή της, αλλά αντιθέτως, προσαρμοσμένη στις μετριοπαθείς απλές ανάγκες, εύκολη και χωρίς περίπλοκες έννοιες. Αυτή είναι η θρησκεία του σύγχρονου ανθρώπου.

Όλα αυτά, φυσικά, έχουν τις αρνητικές τους συνέπειες. Μία η ανυπαρξία ενός πνευματικού φάρου για να δείχνει την κατεύθυνση της δράσης, μία η επίσης ανυπαρξία ενός μεταφυσικού κεριού που να φωτίζει το ζοφερό περιβάλλον και να του δείχνει τον δρόμο, ο *homo modernus*, συχνά χωρίς να το γνωρίζει, είναι καταδικασμένος να επηρεάζεται από τις προτάσεις και την χειραγώγηση του περιβάλλοντός του¹⁹. Επιπλέον, είναι «μεταβλητός, ασταθής, χωρίς καμία πραγματική μορφή»²⁰ και επομένως «ανοιχτός στα συμπλέγματα του 'συλλογικού υποσυνείδητου', ευπαθής σε συγκινησιακά και παράλογα ρεύματα, σε συλλογικές επιρροές και ιδεολογίες, με συνέπειες πολύ πιο επιβλαβείς και αξιοθρήνητες από αυτές που υπήρξαν σε άλλες εποχές οι οποίες προέρχονταν από διαφορετικές επιρροές»²¹. Δείχνοντας εμπιστοσύνη και, στη συνέχεια υιοθετώντας την μία ή την άλλη βέβηλη έννοια, μπορεί μερικές φορές να προσφέρει ανακούφιση και να ηρεμεί τις ανησυχίες. Όμως, αυτή η ανακούφιση είναι τελείως απατηλή, αφού ότι επινόησε ο άνθρωπος και στη συνέχεια το ανήγαγε σε καθολική αρχή

19 Cf. Evola J., *Men Among the Ruins. Postwar Reflections of a Radical Traditionalist*, Rochester VT: Inner Traditions, 2002), p. 223.

20 *Id.*, *Ride the Tiger. A Survival Manual for the Aristocrats of the Soul*, Rochester VT: Inner Traditions, 2003), p. 45.

21 *Id.*, *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 152.

- σαν να ήταν σε θέση, στηριζόμενος εξ ολοκλήρου στον εαυτό του, χωρίς υπερβατικό σημείο αναφοράς, για να δημιουργήσει καθολικό δίκαιο, είναι μόνο αυταπάτη που οδηγεί απευθείας προς ύπουλους βάλτους, οι οποίοι, όταν παρουσιαστεί η πρώτη ευκαιρία, θα τον καταβροχθίσουν χωρίς να έχει καμία δυνατότητα σωτηρίας.

Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι μία άμορφη μάζα η οποία προσαρμόζεται ελεύθερα στις διάφορες περιστάσεις, ανεξαρτήτως του πόσο θλιβερές και ποταπές θα είναι. Ο Gómez Dávila ισχυρίζεται ευθέως πως «ο σύγχρονος άνθρωπος αποτελεί πηλό, στον οποίο κανένα χέρι δεν θα μπορέσει να δώσει μορφή»²². Ο Julius Evola, με τη σειρά του, προσθέτει: «ποτέ πριν δεν υπήρξε τέτοιος αριθμός ανθρώπων, οι οποίοι είναι πνευματικά άμορφοι, όσο στην σύγχρονη εποχή»²³ και, σε κάποιο άλλο σημείο: «πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι ο άνθρωπος σήμερα, παρ' όλη τη γνώση περί φαινομένων και αν και περιβαλλόμενος από τις αμέτρητες διαβολικές μηχανές του, είναι το ίδιο αξιοθρήνητος και χαμένος όσο ήταν πάντα· πνευματικά, είναι χειρότερος βάρβαρος από όσους συνήθιζε να αποκαλεί με το όνομα αυτό, είναι ολοένα και πιο περιορισμένος παρά καταλύτης και επομένως εκτεθειμένος σε αντιδράσεις εν μέσω μίας αλληλεπίδρασης άλογων δυνάμεων που καθιστούν εφήμερη την οφθαλμαπάτη της αποκλειστικά υλικής δύναμης του και πραγμάτων. Είναι ακόμη μακρύτερα από

22 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

23 Evola J., *Men Among ...*, op. cit., p. 223.

το μονοπάτι της πραγμάτωσης του Εαυτού από όσο ήταν ο άνθρωπος σε οποιονδήποτε άλλο πολιτισμό, διότι ένα υποκατάστατο της γνώσης και της δύναμης, το οποίο μπορεί να ονομαστεί διαβολικό, αντικαθιστά την αυθεντική γνώση και την δύναμη μέσα του»²⁴.

Επιπλέον, ο σημερινός άνθρωπος δεν είναι μόνο εχθρικός απέναντι στην πνευματικότητα, ή απλώς δεν την κατανοεί, αλλά την φοβάται. Οτιδήποτε υπερβαίνει την κατάστασή του και δεν ανήκει σε αυτόν τον κόσμο τον κάνει να αγχώνεται. Δεν είναι παράξενο επομένως, όπως επισημαίνει ο Κολομβιανός διανοητής, ότι «ο σύγχρονος άνθρωπος δεν λαμβάνει υπόψη του τη θετικότητα της ψυχίας»²⁵, αντιθέτως τρομοκρατείται «από την ψυχία, από την ηρεμία, από τον κενό χρόνο, από το αιώνιο»²⁶. Έτσι λοιπόν προσπαθεί να κάνει κάτι με αυτό, προκειμένου να μην τρελαθεί. Ο αντιδραστικός από την Μπογκοτά γράφει πως «απορροφάται από την μουσική ώστε να μην ακούει τον εαυτό του»²⁷. Στη συνέχεια αναφέρει: «Η φασαρία, που αποτελεί εφεύρεση του σύγχρονου κόσμου, πνίγει την ψυχή»²⁸. Λαμβάνοντας υπόψη την ένταση των ντεσιμπέλ στην οποία είμαστε εκτεθειμένοι καθημερινά, που προέρχονται από την

24 Ea [Evola J.], "The Nature of Initiatic Knowledge", in *Introduction to Magic. Rituals and Practical Techniques for the Magus. JULIUS EVOLA and the UR Group*, M. Moynihan (ed.), Rochester VT: Inner Traditions, 2001), p. 31.

25 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

26 Evola J., *Heathen ...*, op. cit., p. 108; *Ibid*

27 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

28 *Ibid*.

πανταχού παρούσα τεχνολογία, θα μπορούσε κανείς να πει ότι πνίγει τον εαυτό του με τα πάντα και από παντού, με οποιονδήποτε τρόπο και όποτε αυτό είναι δυνατό, ακριβώς και μόνο για να είναι σε θέση να ξεφύγει από την συντριπτική σιωπή.

Ο Ιταλός παραδοσιοκράτης μιλάει, με τη σειρά του, για μία μορφή δράσης, μέσα στη δίνη της οποίας ο σύγχρονος άνθρωπος ρίχνει τον εαυτό του, προκειμένου να βυθιστεί εντελώς σε αυτή ώστε να μην μπορεί να σκεφτεί και να μην μαστιγείται από τη φωνή που προέρχεται από τον εσώτερό του εαυτό. Θέλει ταυτόχρονα να αισθάνεται ότι είναι ζωντανός, να εκδηλώνει την ύπαρξή του: *«αποκλείοντας τον εαυτό του από όλες τις δυνατότητες εξωατομικής και εξωανθρώπινης ανάπτυξης, παίρνει - εξ αιτίας διαβολικής κατασκευής - την αρχή της φυσικής ασήμαντης θέλησής του ως απόλυτο σημείο αναφοράς»*²⁹. Έπραξε με τη χρήση μέσων που επιβεβαιώνουν την εφήμερη ύπαρξή του. Εδώ, ωστόσο, θα έχει να αντιμετωπίσει ένα άλλο τείχος κατάπληξης, απελπισίας και παραίτησης. Στην πραγματικότητα δεν δρα, αλλά έχει εμμονή με τη δράση³⁰. Η δράση που εκτελείται από αυτόν δεν είναι δράση, αλλά απλώς η ψευδαισθησή της. Ο Evola το συγκρίνει με τον *«τρελό αγώνα δρόμου όσων έχουν σπρωχτεί μακριά από τον άξονα του τροχού και των οποίων ο αγώνας γίνεται όλο και πιο τρελός όσο απομακρύνονται από το κέντρο. Ο αγώνας αυτός, αυτή η*

29 De Giorgio G., *“La contemplazione e l’azione”*, *La Torre*, no 7, 1930. The footnote in Evola J., *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 139.

30 Evola J., *Heathen ...*, *op. cit.*, p. 108.

ταχύτητα (...) είναι απόλυτα φονική, και η επιρροή της είναι ορατή μέσα σε ολόκληρη την τάξη την οποία έχουν δημιουργήσει αυτοί οι σύγχρονοι άνθρωποι»³¹. Από την άλλη μεριά, ο συγγραφέας του *Rivolta contro il mondo moderno*, αναφέρει πως ο άνθρωπος των ημερών μας «χρειάζεται αυτές τις υποβαθμισμένες και βέβηλες μορφές δράσης, σαν να ήταν κάποιο είδος ναρκωτικού. Τις χρειάζεται για να ξεφύγει από την αίσθηση της εσωτερικής κενότητας, να αποκτήσει επίγνωση του εαυτού του, και να βρει μέσα από έντονες αισθήσεις το υποκατάστατο για το αληθινό νόημα της ζωής»³².

Εδώ φτάνουμε σε άλλο ένα σημαντικό συμπέρασμα. Έχουμε ήδη αναφέρει πως ο πνευματικός τομέας προηγείται του φυσικού, πως είναι απολύτως θεμελιώδης και ότι τα άλλα στοιχεία αναπτύσσονται σε σχέση με αυτόν. Επομένως, ότι είναι εξωτερικό, είναι ένα αποτέλεσμα και μία αντανάκλαση αυτού που είναι εσωτερικό. Οτιδήποτε συμβαίνει στην επιφάνεια, αποτελεί μόνο εκδήλωση, σύμβολο, σύμπτωμα αυτού του οποίου βρίσκεται κάτω από αυτήν³³. Λόγω του ότι η ζωή του σύγχρονου ανθρώπου είναι κενή ή παραμορφωμένη, έτσι πρέπει να είναι και η εσωτερική του κατάσταση. Αφορά επίσης, όπως είναι φυσικό, και το περιβάλλον του, το οποίο αποτελεί εξ' άλλου δικό του δημιούργημα. Ο Κολομβιανός στοχαστής ισχυρίζεται πως «η εμφάνιση του

31 *Ibid.*

32 *Id.*, *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 140.

33 *Id.*, *The Elements of Racial Education*, (s.l.: Thompkins & Cariou, 2005), p. 16.

σύγχρονου κόσμου είναι τόσο αποκρουστική που οι ηθικές επιταγές γίνονται για μας κάτι το εμφανές στην οριστική έκκληση»³⁴ και, σε κάποιο άλλο σημείο, «η ασχήμια του σύγχρονου αστικού τοπίου, περισσότερο από τη σύγχρονη πολεοδομία, προδίδει και κατηγορεί τη σύγχρονη ψυχή»³⁵.

Παρ' όλα αυτά το πρόσωπο των συγχρόνων μας είναι ακόμη χειρότερο, ακόμα και σε σύγκριση με τη φρίκη του σύγχρονου κόσμου και την κατάσταση της απόκλισής του. *«Ο κόσμος δεν είναι τόσο κακός, ειδικά αν αναλογιστούμε ποιός τον κυβερνά»³⁶ - μας αναφέρει ο ερημίτης από τη Μπογκοτά. Ο περισσότερο δόκιμος όρος που θα μπορούσε να χαρακτηρίσει τον σύγχρονο άνθρωπο είναι η ε π ι π ε δ ι κ ό τ η τ α. Η μετριότητα, η ομοιομορφία, η ηπιότητα, στην πραγματικότητα, αποτελούν τις βασικές αρχές της σημερινής εποχής, όπου όλα τα συμπτώματα της ανωτερότητας καταστέλλονται από τις εξισωτικές τάσεις. Γίνεται προσπάθεια να αμβλυνθεί ο κοινότυπος χαρακτήρας ενός ατόμου με την σύνδεσή του με τη μία ή την άλλη κοινωνική ομάδα, αφού σύμφωνα με τον Gómez «για το σύγχρονο άνθρωπο το να βρίσκει τον εαυτό του σημαίνει το να διαλυθεί εντός οποιασδήποτε παλαιάς κοινότητας»³⁷. Το να αναζητάς τη δική σου ταυτότητα σε ένα άμορφο και απρόσωπο πλήθος, χωρίς να έχει σημασία πόσο ιδιοσυγκρασιακό και αν ακούγεται αυτό, είναι για τους συγχρόνους μας τρόπος*

34 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

35 *Id.*, *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

36 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

37 *Ibid.*

επιβίωσης. Δεν πρέπει, ως εκ τούτου, να εκπλαγούμε από τα συνεχί παραύονα του Κολομβιανού, για το γεγονός ότι «ακόμη και παρά την ύπαρξη διαφορετικών συμφερόνων, σήμερα όλοι είναι εμποτισμένοι από τις ίδιες πεποιθήσεις»³⁸. Η νωθρότητα της σύγχρονης κοινωνίας είναι, πράγματι, η εκδήλωση της μετριότητας των μελών της.

Από την ανωτέρω σκέψη, προκύπτει κάποιου είδους αποκαλυπτικό όραμα του ανθρώπου, που βρίσκεται σχεδόν στο χείλος της εξαφάνισης του εαυτού του καθώς και του κόσμου. Τόσο ο παραδοσιοκράτης από την Ιταλία όσο και ο αντιδραστικός από την Κολομβία δεν βλέπουν την παραμικρή αχτίδα ελπίδας, κανένα θετικό χαρακτηριστικό δυνητικής αξίας του σύγχρονου ανθρώπου. Είναι πραγματικά τόσο καταστροφικός; Χάνει σε κάθε πεδίο σύγκρισης σε σχέση με τους προγόνους του; Φαίνεται πως υπάρχει ένας τομέας στον οποίο υπερισχύει σε σχέση με τις προηγούμενες γενεές. Αναφορικά με αυτό λοιπόν, ο συγγραφέας του *Escolios a un texto implícito*, πέραν της χυδαιότητας, αναφέρεται και στην τεχνολογία³⁹. Και πράγματι, τα τεχνικά επιτεύγματα είναι όντως αξιοσημείωτα και ασύγκριτα όχι μόνο με τα προϊόντα, αλλά και με τις απόψεις του προ-σύγχρονου ανθρώπου, τουλάχιστον από μία συγκεκριμένη οπτική.

Και πάλι όμως, δεν εξυπηρετεί θετικά από κάθε πλευρά τις σύγχρονες κοινωνίες. Η πρόοδος, φυσικά, έχει

38 *Id.*, *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

39 *Ibid.*

επέλθει στο υλικό πεδίο, έχοντας βελτιώσει αξιοσημείωτα τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων. Παρόλα αυτά, το τίμημα που έπρεπε να πληρώσουμε για αυτά είναι η «πνευματική μιξέρια»⁴⁰ και όπως συμπεραίνει ο Gómez «το κόστος της προόδου είναι η παροχή του πλήθους των ανόπτων»⁴¹. Όταν υπάρχει δράση, η αντίδραση πρέπει να είναι η απάντηση. Η τεχνική πρόοδος, ως εκ τούτου, είναι ένα δίκικοπο μαχαίρι. Ο Κολομβιανός γράφει για το μεγαλείο των συγχρόνων του, η δύναμη των οποίων είναι τόσο σημαντική ώστε «καμία καταστροφή να μην είναι αδύνατη»⁴². Η αυγή του 20^{ου} αιώνα, απέδειξε τι είναι ικανός να κάνει ένας γίγαντας, ο οποίος δημιουργήθηκε από το ανθρώπινο χέρι. Η παραγωγή και ο υλικός πόλεμος – όπως τα ονομάζει ο Γερμανός επαναστάτης συντηρητικός Ernst Jünger – όντας αποτελέσματα της λατρείας της ύλης, κυριάρχησαν επί του ανθρώπου και στράφηκαν εναντίον του. Στο έργο του *Der Kampf als inneres Erlebnis*, ο Jünger αναφέρει: «στην εποχή όπου η ύλη τιμάται όσο τίποτε άλλο, η ύλη επέφερε την χειρότερη ζωή»⁴³. Ο Ιταλός αριστοκράτης, παρόλα αυτά, αναφερόμενος στις αντιλήψεις του τελευταίου, ισχυρίζεται πως «ο σύγχρονος άνθρωπος, δημιουργώντας την τεχνολογία για να κυριαρχήσει επί της φύσεως, έχει υπογράψει ένα γραμμάτιο το οποίο έχει πλέον λήξει. Για παράδειγμα, αυτό είναι το είδος του πολέμου στο οποίο η τεχνολογία

40 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

41 *Ibid.*

42 *Ibid.*

43 Jünger E., *Der Kampf als inneres Erlebnis*, E.S. Mittler & Sohn, Berlin 1922

στρέφεται εναντίον του και απειλεί να τον καταστρέψει όχι μόνο φυσικά, αλλά και πνευματικά »⁴⁴. Με άλλα λόγια, τα επιτεύγματα τα οποία κάνουν τους συγχρόνους μας τόσο περήφανους – ενώ βέβαια μας είναι χρήσιμα κάποια από αυτά – ενώ γίνονται η δεύτερη φύση του ανθρώπου⁴⁵, ταυτόχρονα μεταμορφώνονται σε εχθρό του, ο οποίος στη συνέχεια έχει ακόμη και τη δυνατότητα να καταστρέψει τον ίδιο του τον δημιουργό.

Ο πνευματικός, παραδοσιακός άνθρωπος, ακόμη και αν – από κάποιες απόψεις – κυριαρχείτο από την φύση, από το περιβάλλον του, στην πραγματικότητα τα εξουσίαζε καθώς είχε τον έλεγχο πάνω στην εσωτερική του φύση. Σήμερα όμως, ακούμε συχνά για την εκμετάλλευση της φύσης, για την υποταγή της στην ανθρώπινη βούληση. Η αλήθεια είναι πως «*η αντίστροφη διαδικασία έλαβε χώρα, δηλαδή μια προφανής και εξωτερική κατάκτηση της φύσης σε συνδυασμό με την παντελή έλλειψη του ασκητισμού, πνευματικής πειθαρχίας, και αυταπάρνησης, η οποία ως εκ τούτου καθιστά τον άνθρωπο περισσότερο από ποτέ αιχμάλωτο στα πάθη του και τις φυσικές κλίσεις*»⁴⁶. Για αυτό τον λόγο και η υλική ανάπτυξη των κοινωνιών σχετίζεται στενά με το μειωμένο ενδιαφέρον στα θέματα του πνεύματος. Όλη η προσοχή εστιάζεται στην υλική διάσταση της πραγματικότητας. Η πρωτόγονη νοοτροπία των περισσοτέρων ανθρώπων περιορίζει τα πάντα στην απτότητα. Αυτό που δεν μπορεί να εξεταστεί

44 Evola J., *Men Among ...*, *op. cit.*, p. 201.

45 Jünger E., “Musimy latać!”, in *id.*, *Publicystyka...*, *op. cit.*, p. 274.

46 Nasr S. H., *The Nature of Man...*, *op. cit.*, p. 65-66.

μέσω «ενός ματιού και ενός μεγεθυντικό φακού», απορρίπτεται ως ακατανόητο και, επομένως, ως άχρηστο. Όλες οι έννοιες εξετάζονται από την άποψη της υλικότητας, και το κριτήριο της αξίας καθορίζεται από τον ωφελιμισμό⁴⁷. Σώμα και χρηστικότητα έχουν γίνει ένα είδος φετίχ μέσω των οποίων κάποιος αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα.

Χάρη σε αυτά τα οφέλη, οι ανάγκες των σύγχρονων κοινωνιών μειώνονται στις πιο βασικές, στην εκπλήρωση των χειρότερων ενστίκτων. Ο Gómez τις εκθέτει ανελέητα όταν γράφει ότι «ο σύγχρονος άνθρωπος δεν καθοδηγείται από την αγάπη και την πείνα, αλλά από λαγνεία και απληστία»⁴⁸, και ότι το δόγμα του διαμορφώνεται από τρεις επιταγές: «να αγοράσει όσο το δυνατόν περισσότερο, να ταξιδέψει όσο δυνατόν περισσότερο και να συνουσιασθεί όσο το δυνατόν περισσότερο»⁴⁹. Έχει «προαχθεί», επομένως στη βαθμίδα του κατώτατου όχλου, σε σύγκριση με τον οποίο οι κοινοί άνθρωποι φαίνονται σαν να είναι μία ευγενής τάξη. Είναι ο άνθρωπος που, στερούμενος κάθε ανώτερου χαρακτηριστικού, νοιάζεται μόνο για τον εαυτό του, ο οποίος επηρεάζεται από τα χαμηλότερα ένστικτα, δίχως να θέλει τίποτα άλλο παρά να ικανοποιήσει τις ηδονιστικές του ανάγκες. Ο σύγχρονος ανθρωπισμός επομένως έχει καταστεί το «ήθος της φύσης

47 Evola J., *Men Among ...*, op. cit., p. 237, 267; id., *Revolt Against...*, op. cit., p. 3, 22.

48 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

49 *Ibid.*

που αγαπά τις ανέσεις»⁵⁰. Αυτός είναι ο λόγος που στα μάτια του Νοτιοαμερικανού αντιδραστικού «είναι σχεδόν αδύνατο να πείσεις τους πληβείους για την φρικαλεότητα ενός πράγματος που δεν απειλεί άμεσα την υγεία και τη ζωή τους»⁵¹ ή να τους διδάξεις «κάτι κατά τρόπο διαφορετικό από την έκκληση προς τις επιθυμίες τους, την απληστία και τον φόβο»⁵². Σε ένα άλλο σημείο προσθέτει: «Η ζωή του σύγχρονου ανθρώπου ταλαντεύεται ανάμεσα σε δύο πόλους: τη φροντίδα των επιχειρήσεων και τη συνουσία»⁵³. Αυτό που μετράει για κάποιον είναι μόνο τα δικά του πράγματα και έχοντας μία ζωή, η οποία για αυτόν είναι και η μοναδική, δεν πρέπει συνεπώς να χάνει τον χρόνο του ασχολούμενος με φανταστικές ιδέες.

Ακόμη και αν στις ημέρες μας ο άνθρωπος κάνει μία δημιουργική προσπάθεια, το αποτέλεσμα της είναι αξιοθρήνητο. «Ο άνθρωπος δεν είναι πλέον δυνατόν να δημιουργήσει κάτι το οποίο δεν θα σκοτώσει ή δεν θα εκχυδαΐσει τον κόσμο ακόμη περισσότερο»⁵⁴. Ακόμη και το ίδιο του το άγγιγμα, εάν δεν σκοτώσει ακαριαία, φέρνει στα πάντα ατροφία⁵⁵. Στην αγορά των αγαθών την οποία και δημιούργησε, το μόνο μέτρο αξίας είναι η χρηματική τιμή, ενώ στους αριστοκρατικούς χρόνους, ότι δεν είχε

50 Jünger E., „Nasza pozycja bojowa”, in *id.*, *Publicystyka...*, *op. cit.*, p. 242.

51 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

52 *Ibid.*

53 *Id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

54 *Id.*, *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

55 *Id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

χρηματική αξία ήταν στην πραγματικότητα ανεκτίμητο⁵⁶. Επίλθε όμως η «τυραννία της οικονομίας». Ο σύγχρονος άνθρωπος ξαφνιάζεται και φοβάται όταν ο λόγος για μία απόφαση δεν είναι οικονομικής φύσης⁵⁷. Ο οικονομικός παράγοντας μαγεύει το μυαλό των ανθρώπων⁵⁸, οι οποίοι προσκυνούν παθητικά τον αόρατο δεσπότη, ή ακόμη περισσότερο - πρόθυμα συνεργάζονται μαζί του στην πορεία τους προς τον γκρεμό. Ο άνθρωπος σκέφτεται ότι είναι αυτός που κρατά τα δεσμά, αν και συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο, και αυτό αφορά επίσης την περίπτωση της τεχνολογίας. Η οικονομία, όντας ένα πλάσμα του σύγχρονου Φρανκενστάιν, έχοντας αποκτήσει την πλήρη ισχύ, ύψωσε το ανάστημά της και στράφηκε εναντίον του ίδιου του δημιουργού της.

Ένας από τους κύριους αιτιολογικούς παράγοντες σε αυτή την διαδικασία ήταν σχεδόν η ευλαβική απόδοση σεβασμού για την εργασία. Ο βαθμός της υποβάθμισης έχει προχωρήσει τόσο πολύ, ώστε η εργασία προσέλαβε διαστάσεις καθολικής ηθικής αρχής και παίζει τον ρόλο της ιερής αγελάδας. Ακόμα και οι εικόνες του Ιησού Χριστού τον παρουσιάζουν ως *Άνθρωπο της Εργασίας*⁵⁹. Ως αποτέλεσμα, σχεδόν κάθε μορφή δραστηριότητας θεωρείται ως εργασία⁶⁰. Επιπλέον, όποιος δεν εργάζεται,

56 *Ibid.*

57 *Ibid.*

58 Evola J., *Men Among ...*, *op. cit.*, p. 167.

59 Coomaraswamy R., *The Destruction of the Christian Tradition*, (Bloomington IN: World Wisdom, 2006), p. 177.

60 Evola J., *Men Among ...*, *op. cit.*, p. 174.

αλλά αντιθέτως ζει από «την εκμετάλλευση των άλλων» και υποστηρίζει τον εαυτό του μέσω κληρονομημένων οικογενειακών αγαθών, αποτελεί ένα παράσιτο και είναι ο εχθρός του εργάτη - του εκπροσώπου της νέας «αριστοκρατίας».

Ο ακρογωνιαίος λίθος, αυτός που εξώθησε στα άκρα την θεοποίηση της εργασίας ήταν ο κομμουνισμός. Ένας συνταγματικός κανόνας του Σοβιετικού νόμου, ότι «όποιος δεν εργάζεται δεν τρώει», ισχύει ακόμη και τώρα σε κάποιο βαθμό. Ο Ενολα αναφέρει, πως η παραγωγική διαδικασία «έχει πάρει τον σύγχρονο άνθρωπο από το χέρι, σαν ένας εξαπολυμένος γίγαντας αδύνατον να περιοριστεί, επιβεβαιώνοντας έτσι το ρητό: *Fiat production, pereat homo!* (Ας υπάρξει παραγωγή! Ας αφανιστεί ο άνθρωπος! - Werner Sombart)»⁶¹. Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο σύμφωνα με τον Gómez, σήμερα δεν έχουμε να αντιμετωπίσουμε την καταναλωτική κοινωνία, αλλά την παραγωγική⁶². Επιπλέον η παραγωγική διαδικασία, ο αυτοματισμός όχι μόνο αποκτίνωσαν την εργασία, αλλά έφεραν και την κοινωνική ατομικοποίηση και την ακραία αποπροσωποποίηση, αφού - όπως υποστηρίζει ο Κολομβιανός - «κανένας δεν γνωρίζει για ποιον εργάζεται, ούτε κανείς ξέρει ποιος εργάζεται για αυτόν»⁶³. Τίποτα άλλο δεν έχει σημασία παρά μόνον η ίδια η εργασία. Και εκεί έρχεται η συνολική υποτίμηση του ποιοτικού στοιχείου για χάρη του ποσοτικού - *reductio ad*

61 *Id.*, *Ride the Tiger...*, *op. cit.*, p. 178.

62 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

63 *Ibid.*

quantitatem, κάτι το οποίο μπορεί να παρατηρηθεί ειδικά στη Δύση⁶⁴. Παραγωγή και κατανάλωση αποτελούν τον κλειστό φαύλο κύκλο, όπου το ένα ωθεί το άλλο και το αντίθετο. Την ίδια στιγμή, οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν και, στην πραγματικότητα, δεν θέλουν να γνωρίζουν τον μετρησιμό και η απληστία τους είναι δίχως όρια. Ο Nicolás Gómez Dávila αναφέρει: «Στη σύγχρονη κοινωνία, αυτός ο οποίος δεν τρέχει ακατάπαυστα ώστε να εκπληρώσει την δική του απληστία, πάντα αισθάνεται λίγο ένοχος»⁶⁵.

Κοιτώντας τις διανοητικές αρετές του σύγχρονου ανθρώπου, εμφανίζεται μπροστά μας μία εικόνα, η οποία δεν είναι ούτε καν οπτιμιστική. Από τη μία, δεν είναι άσχετη με την σημαντικότητα της εργασίας στον σύγχρονο κόσμο. Από την άλλη, μπορούμε να παρατηρήσουμε μία γενική και σταθερή παρακμή των πνευματικών ικανοτήτων. Ως αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, τα επίπεδα της διδασκαλίας έχουν πέσει προκειμένου να μην βλαφτούν αυτοί οι οποίοι είναι λιγότερο ικανοί. Στην πράξη, αυτός ο οποίος υποφέρει από αυτό δεν είναι μόνο ο ικανότερος, αλλά και όλοι οι υπόλοιποι.

Ούτε το να σκέπτεται κάποιος για τον εαυτό του ή το να εξετάζει τα πράγματα σύμφωνα προς την πραγματικότητα, αποτελούν ισχυρά προτερήματα των σύγχρονων κοινωνιών, αλλά ούτε και συγκαταλέγονται ανάμεσα στα ενδιαφέροντά τους. Χονδροκομμένη διασκέδαση και φθινό συναίσθημα – αυτά αποτελούν δύο

64 Quinn, Jr., W. W., *The Only Tradition...*, *op. cit.*, p. 44.

65 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

θεμελιώδη αντικείμενα άξια προσοχής. Το κύριο ενδιαφέρον, το οποίο μπορεί να είναι επικεντρωμένο είτε στο ένα είτε στο άλλο πράγμα, εξαρτάται από την κυριαρχούσα, κάθε εποχή, τάση. Λόγω του γεγονότος αυτού, «το κοινό υιοθετεί δίχως να το γνωρίζει αλήθειες μαζί με παρανοήσεις, αμέσως μόλις συνταιριάξουν με την τρέχουσα διανοητική τάση»⁶⁶. Ακόμη και η αυθεντικότητα έχει χάσει το νόημά της, καθώς ταυτίζεται επί του παρόντος απλώς με το να ξεχωρίζεις⁶⁷. Θα μπορούσε κάποιος να κατηγορήσει τον συγγραφέα του *Escolios* που δεν μπόρεσε να βρει – κάποιος θα μπορούσε να πει πως δεν εκτίμησε – την αξία των βιβλίων της σύγχρονης εποχής, όταν αναφέρει: «Με το να αφιερώνεις τον εαυτό σου στην ανάγνωση των σύγχρονων συγγραφέων αφυδατώνεται ο εγκέφαλος»⁶⁸ και επιπλέον «ένα βιβλίο το οποίο εγκρίνει η 'σύγχρονη νεολαία', χρειάζεται αρκετές δεκαετίες μετάνοιας για να εξιλεώσει την ενοχή που εμπνέει»⁶⁹; Για ακόμη μία φορά ο κύκλος κλείνει. Τα βιβλία συγγράφονται για να είναι όλο και πιο προσαρμοσμένα στο όλο και λιγότερο απαιτητικό μυαλό. Με αυτόν τον τρόπο, κάποιος απαιτεί συνεχώς όλο και λιγότερο από τον εαυτό του και το περιβάλλον του. Εάν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε τα σύγχρονα κριτήρια ορθολογικής σκέψης για να εξηγήσουμε τα διάφορα θέματα, είμαστε απλώς καταδικασμένοι στο να απλοποιούμε⁷⁰ ή απλώς δεν πρόκειται να βρούμε καμία

66 *Id.*, *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

67 *Ibid.*

68 *Id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

69 *Ibid.*

70 *Ibid.*, Ο Gómez αναφέρει ένα απλό παράδειγμα: “Το Όρος του Ολύμπου

απάντηση ή ακόμη και στοιχείο, που δεν ήταν σε θέση να παράσχει η αβοίηθητη διάνοια του σύγχρονου ανθρώπου.

Ένα θέμα το οποίο αναγνωρίζεται ως αβέβαιο ή ακατανόητο απορρίπτεται. Τα πάντα καταλήγουν στο εμπειρικό «Εγώ» και εξετάζονται υπό αυτή την οπτική. Από εκεί και πέρα, η ιστορία φαίνεται να αποτελεί αποκλειστικά πρόοδο και εξέλιξη⁷¹, επομένως, μία αλλαγή μπορεί να προχωρήσει προς μία μόνο κατεύθυνση: «*Ο σύγχρονος άνθρωπος ονομάζει 'αλλαγή' το να ακολουθείς ταχύτερα, το ίδιο μονοπάτι, στην ίδια κατεύθυνση (...) Μία πρόταση πραγματικής αλλαγής εξοργίζει και τρομοκρατεί τον σύγχρονο άνθρωπο*»⁷². Την ίδια στιγμή τολμά να εξαπατηθεί⁷³, σίγουρος για τις δίχως όρια ικανότητές του και πεπεισμένος απόλυτα για την υπεροχή του απέναντι σε όλες τις προηγούμενες γενιές, ανεξαρτήτως της φτώχειας της γνώσης περί των πολιτισμών που έχουν δημιουργήσει. Οι ήρωες, οι άγιοι, οι ασκητές, οι μονάρχες, θεωρούμενοι ως ιδανικά, έχουν περάσει στη λήθη. Στη θέση τους εμφανίζονται νέα πρότυπα: οι αστέρες των κινηματογραφικών ταινιών από τα πολύχρωμα εξώφυλλα των περιοδικών, οι μουσικοί ή απλώς οι εγκληματίες καθορίζουν σήμερα υψηλότερους κανόνες.

αποτελεί για το σύγχρονο νου απλώς μία κορυφή περιτριγυρισμένη από σύννεφα.”

71 Evola J., *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 93, 177.

72 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992

73 “*Ο σύγχρονος άνθρωπος δεν είναι τόσο περήφανοι όσο φαντασμένος*”. *Id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

Στον σύγχρονο κόσμο έχουμε να κάνουμε με κοινωνίες «στις οποίες τα χέρια των τελευταίων αριστοκρατών φαίνονται καταλληλότερα να κρατούν τις ρακέτες του τένις ή του σέπκερ για κοκτέπλς αντί για ξίφη ή σκίπτρα. Το αρχέτυπο του αρρενωπού ανδρός εκπροσωπείται από έναν πυγμαίχο ή έναν κινηματογραφικό αστέρα, εάν όχι από τον νωθρό λαπά που αντιπροσωπεύει ο διανοούμενος, ο καθηγητής πανεπιστημίου, η ναρκισσιστική μαριονέτα του καλλιτέχνη, ή από τον πολυάσχολο και παραγωγό βρώμικου χρηματικού κέρδους, τραπεζίτη και πολιτικό»⁷⁴. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Julius Evola διακρίνει στους σύγχρονους ανθρώπους την ασυνέπεια, την κενότητα της ζωής που στερείται οποιοδήποτε πραγματικού νοήματος⁷⁵ και τις προσπάθειες η κατεύθυνση των οποίων οδηγεί στο να καταστεί δυνατό οτιδήποτε «κάθε φυσιολογικός και ολοκληρωμένος πολιτισμός θεωρούσε πάντα ως απόκλιση»⁷⁶.

Ο σύγχρονος άνθρωπος θα έπρεπε, επομένως, να θεωρηθεί ως μία καρικατούρα του *homo sapiens*, ως μία παρέκκλιση, ένα αποκτηνωμένο ανθρώπινο ον, το οποίο στερείται την ολότητα που τον διακρίνει από το ζωικό βασίλειο, όπως έγραψε πριν από χρόνια ο Frithjof Schuon⁷⁷. Κατά αυτόν τον τρόπο αντιμετωπίζονταν οι άνθρωποι, οι οποίοι ήταν απόκληροι της κοινωνικής

74 Evola J., *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 163.

75 *Id.*, *Men Among ...*, *op. cit.*, p. 272.

76 *Ibid.*, p. 167.

77 Schuon F., *Esoterism...*, *op. cit.*, p. 101.

ιεραρχίας, ή ακόμη και ως μη-άνθρωποι, οι οποίοι δεν είχαν φυλετική ταυτότητα και κληρονομιά (οι Shudras στην Ινδία), ή οι σκλάβοι.

Εν τω μεταξύ, αυτό το οποίο φαίνεται ως παράδοξο, είναι το γεγονός ότι σήμερα μπορούμε να παρατηρούμε την αυθεντική μορφή της δουλείας, η οποία όμως λειτουργεί με έναν διακριτικό τρόπο, καθώς ένας αόρατος άρχοντας παρακολουθεί τον άνθρωπο από ψηλά⁷⁸. Ένα ανεκπαιδευτο μάτι δεν μπορεί να τον αντιληφθεί, έτσι, μία εξέγερση εναντίον του φαίνεται να είναι ανέφικτη.

Το σύστημα αυτό, όμως, είναι πολύ περισσότερο ανεκτό για την συνείδηση, καθώς ένας άνθρωπος χωρίς να το γνωρίζει εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του. Επιπλέον, καθώς ο τύραννος δεν είναι άμεσα ορατός, υπάρχει η εντύπωση πως δεν υπάρχει, και πως ο σκλάβος είναι εντελώς ελεύθερος. Εάν κάποιος μιλήσει για ελευθερία σε αυτή τη περίπτωση, αναφέρεται στην πραγματικότητα στην «ελευθερία ενός δούλου κατά τη διάρκεια των διακοπών»⁷⁹. Στην πραγματικότητα η υποδούλωση είναι ανώνυμη όπως και ο τύραννος⁸⁰. Επομένως, μεταξύ των σύγχρονων μας ανθρώπων, η πραγματική διαφορά μεταξύ της ελευθερίας και την δουλείας έχει υποχωρήσει. Έτσι λοιπόν, «ένας άνθρωπος σήμερα είναι ελεύθερος όσο και

78 Evola J., *Heathen ...*, *op. cit.*, p. 88; *id.*, *Revolt Against...*, *op. cit.*, p. 109.

79 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

80 Cf. Jünger E., *Fortschritt, Freiheit und Notwendigkeit*, 1922

ένας ταξιδευτής χαμένος στην έρημο»⁸¹. Ελευθερία σημαίνει για τον ίδιο απόρριψη των τελευταίων υπολειμμάτων των δεσμών, περιορισμοί που περιορίζουν τα ένστικτά του και τις βαθύτερες επιθυμίες⁸², και οι προσπάθειες που στόχο έχουν την καταστολή τους θεωρούνται ως τα συμπτώματα καταπίεσης⁸³. Έχει ήδη ξεχάσει πως «η πραγματική ελευθερία συνίσταται στη δυνατότητα να αναγνωρίζεις τον νέο άρχοντα»⁸⁴.

Οι προαναφερθείσες καταστάσεις δουλείας του *homo modernus*, είναι επομένως *ipso facto* ή άρνηση της κάθε ιεραρχίας. Δεν υπάρχουν πλέον άνθρωποι ευγενούς καταγωγής, υψηλές κοινωνίες, ελίτ – με την ανώτερη έννοια του όρου φυσικά, καθώς και ο όχλος πρέπει να κυβερνάται – και η διαφοροποίηση επέρχεται μόνο στις διαφορές μεταξύ των ειδικών⁸⁵ ή «πλουσίων και φτωχών κοινών ανθρώπων»⁸⁶. Αυτό που μένει αφαιρώντας τις φεουδαλικές σχέσεις, είναι οι ολοκληρωτικές μάζες που απορροφούν περισσότερα άτομα⁸⁷. Αντί μιας οργανικής κοινότητας, η οποία ενώνει τα μέλη της στη βάση μίας υπερατομικής αρχής, παρατηρούμε μόνο άμορφες μάζες, οι οποίες οδηγούνται από σεξουαλικά ένστικτα. Όταν όμως ο Gómez Dávila ισχυρίζεται, πως «η σύγχρονη κοινωνία έχει

81 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

82 *Ibid.*

83 *Ibid.*

84 *Ibid.*

85 Evola J., *Ride the Tiger...*, *op. cit.*, p. 177.

86 Gómez Dávila N., *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992; *id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

87 *Ibid.*

μετατραπεί σταδιακά σε ένα πλήθος ζώων που βρίσκονται σε οίστρο»⁸⁸, έχει μόνο μερικώς δίκιο. «Ο σύγχρονος άνθρωπος υπερασπίζεται σθεναρά το δικαίωμα προς την ακολασία»⁸⁹, καθοδηγούμενος όχι από την αναπαραγωγή, αλλά από την θέληση για ικανοποίηση των κατώτατων επιθυμιών του και για χαλάρωση του ελέγχου των σκοτεινότερων ενστίκτων του.

«Εκ τούτου και η αδυναμία πραγματιστικής αντίληψης του σύγχρονου πνεύματος: αποκομμένος από τη ζωή, ο άνθρωπος σήμερα δεν είναι τίποτα περισσότερο από μία σκιά»⁹⁰ - έγραψε ο Evola τη δεκαετία του 1920. Και από εκείνον τον καιρό ο εκφυλισμός έχει προχωρήσει ακόμη περισσότερο. Ο σύγχρονος κόσμος δεν πρόκειται να αλλάξει την κατεύθυνση την οποία έχει πάρει, πλέοντας προς τα αόρατα βράχια πάνω στα οποία, αργά ή γρήγορα, θα τσακιστεί. Το μέλλον φαίνεται να είναι σκοτεινό: «Η ανθρωπότητα η οποία προετοιμάζεται από τον σημερινό κόσμο, θα διαιρεθεί σε εγκληματίες και ανόητους»⁹¹ και ο ίδιος ο κόσμος θα μεταμορφωθεί στα σίγουρα σε «ένα μείγμα οίκου ανοχής, ενός στρατώνα δούλων και ενός τσίρκου»⁹², μιας και στον ορίζοντα δεν φαίνεται ούτε αμυδρά κανένα σμιάδι ανάκαμψης.

88 *Id.*, *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

89 *Id.*, *Sucesivos escolios a un texto implícito*, Santafé de Bogotá 1992. Ο Mircea Eliade σημειώνει πως η σεξουαλικότητα “για τους αστικούς πληθυσμούς δίχως ιερότητα, αποτελεί την τελευταία πηγή θεικότητας (*numinosum*)”. Eliade M., *Journal II...*, *op. cit.*, p. 315.

90 Evola J., *Heathen ...*, *op. cit.*, p. 94.

91 Gómez Dávila N., *Nuevos escolios a un texto implícito*, Bogotá 1986

92 *Ibid.*

Και οι δύο στοχαστές – ο Nicolás Gómez Dávila και ο Julius Evola – σίγουρα άξιζαν τον τιμητικό τίτλο του *Malleus modernistarum*, καθώς ήταν ανυποχώρητοι αντίπαλοι του σύγχρονου κόσμου, στον οποίο «οι περιπτώσεις των ατόμων που είναι γεμάτα με εσωτερικές αντιφάσεις, που στερούνται του νοήματος της ζωής, που δεν γνωρίζουν το τι θέλουν πέραν την επιθυμίας για τα υλικά αγαθά, που βρίσκονται σε αντίθεση με την δική τους παράδοση, την ίδια τους τη φύση και τις φυσικές τους κλίσεις – οι περιπτώσεις αυτές δεν αντιμετωπίζονται ως ανωμαλίες ή παθολογικά φαινόμενα, αλλά ως η φυσική τάξη των πραγμάτων»⁹³. Τόσο ο Κολομβιανός όσο και ο Ιταλός αναγκαστικά, ως είχαν τα πράγματα, έπρεπε – και το έκαναν αυτό με έναν εξαιρετικό τρόπο – να επιτεθούν και να καταδικάσουν το τέκνο του – τον σύγχρονο άνθρωπο.

Marek Rostkowski

93 Evola J., *Etica Aria*

Το κείμενο δημοσιεύθηκε στην Αυστραλία με τίτλο,

“Homo modernus. Evolian - gomezian portrait of modern man” στο περιοδικό **“Aristokratia”**, 2014, vol. II

και στην Πολωνία με τον τίτλο,

“Homo modernus. Evoliańsko - gómezowski portret człowieka nowoczesnego”, **“Templum Novum”** 2009, no 9.

Στο εξώφυλλο απεικονίζεται το έργο **“I Guerrieri”** (1932) του Ιταλού καλλιτέχνη Dario Wolf.

2η έκδοση: Νοέμβριος 2016

